

การประยุกต์ใช้ความหมายเชิงสัญลักษณ์ของ พระธรรมโยนาห์ในสถานะสมัยใหม่

The Implication of Symbolic Function of Jonah on Modern Culture.

วัชร โพธิ์แก้ว

* ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาคริสต์ศาสนศาสตร์ วิทยาลัยพระคริสต์ธรรมแมคกิลวารี
มหาวิทยาลัยพายัพ

ศจ.ดร.ฟลอเรียน เฟิร์ก

* อาจารย์ประจำวิทยาลัยพระคริสต์ธรรมแมคกิลวารี มหาวิทยาลัยพายัพ

Vajra Pokaew

* Master of Arts Program in Christian Theology, McGilvary College of Divinity, Payap University.

Rev.Dr.Florian Forg

* Lecturer, McGilvary College of Divinity, Payap University.

ข้อมูลบทความ

* รับบทความ 30 มิถุนายน 2563

* แก้ไข 14 กันยายน 2563

* ตอรับบทความ 2 ตุลาคม 2563

บทคัดย่อ

ท่ามกลางโลกในสภาวะสมัยใหม่ (Modernity) ที่ค่อยๆ พัฒนาขึ้นมาตั้งแต่ศตวรรษที่ 18 ซึ่งปฏิเสธเรื่องเล่าหลัก (Meta-Narrative) รวมทั้งความจริงแบบวัตถุวิสัยและแทนที่ด้วยแนวคิดแบบอัตวิสัย (Subjectivity) ความจริง (Truth) ของสภาวะสมัยใหม่โดยเฉพาะในแวดวงทางศาสนาจึงกลายเป็นสิ่งสัมพันธ์อันขึ้นอยู่กับผู้ปฏิบัติการศึกษาตีความ (Hermeneutics) งานวิจัยฉบับนี้มุ่งเน้นในการศึกษาพระธรรมโยนาห์ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของพระคริสต์ธรรมคัมภีร์ภาคพันธสัญญาเดิมซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของหนังสือหมวดผู้เผยพระวจนะในพระคริสต์ธรรมคัมภีร์ภาคพันธสัญญาเดิม อันมีเนื้อหาภายในเกี่ยวข้องกับเรื่องราวของโยนาห์ผู้เผยพระวจนะชาวอิสราเอลที่ปฏิเสธและหนีออกจากหน้าที่ซึ่งองค์พระผู้เป็นเจ้าใช้ให้เขาไปทำการเผยพระวจนะแก่คนต่างชาติ รวมถึงเรื่องราวอัศจรรย์ต่างๆ เช่นการที่โยนาห์ถูกกลืนโดยปลาใหญ่ และการกลับใจอย่างกระตือรือร้นของชาวนินะเวห์ทั้งเมือง

ในงานวิจัยฉบับนี้ ผู้วิจัยคาดหวังที่จะค้นหาความหมายอันสมเหตุสมผลสำหรับพระธรรมโยนาห์ท่ามกลางโลกในยุคปัจจุบันผ่านทางการพิจารณาถึงหน้าที่ (function) ของสัญลักษณ์ต่างๆ ที่ปรากฏอยู่ในตัวบทและพยายามนำมาถึงข้อเสนอในการปรับประยุกต์ใช้สำหรับคริสตจักรในปัจจุบัน

คำสำคัญ: โยนาห์; การตีความ; สภาวะสมัยใหม่

Abstract

Amid the Modernity world that started to come up since the 18th century, the meta-narrative of things that consists of the objective truth was refused and replaced with the idea of subjectivity, so the truth of modernity, especially in the religious circle, became relative to those who are carrying out the hermeneutical processes. This Independent Study aims to study the book of Jonah, which is one of the Prophetic books in the Christian Bible's Old Testament. It contains the story of Jonah, a rebellious behaving prophet of Israel who refused the calling from God to go to and preach against the gentile Ninevites and many strange events such as Jonah's swallowed and stayed alive in the stomach of a great fish or the too quick conversion to repentance of Ninevites.

In this study, the author seeks to find a sound meaning for Jonah in the Modern-day world by considering the functions of symbols in the text and endeavors in giving the implication of them to the modern-day church.

Keywords: Jonah; Hermeneutics; Modernity

บทนำ

พระธรรมโยนาห์เป็นหนังสือเล่มสั้นในพระคัมภีร์ภาคพันธสัญญาเดิมที่มีเนื้อหาค่อนข้างจะแปลกกว่าเล่มอื่นๆ ในแง่ที่เล่าเรื่องเหมือนกับเป็นนิทาน และประเด็นสำคัญที่ปรากฏก็ค่อนข้างจะต่างออกไปจากเล่มอื่นๆ ที่มุ่งเน้นอยู่กับเรื่องราวภายในชนชาติอิสราเอล แต่กลับเน้นไปที่ตัวละครเดี่ยวซึ่งต้องเดินทางไปเผยพระวจนะแก่ชนชาติที่เป็นศัตรูกับอิสราเอล จนทำให้โยนาห์กลายเป็นหนังสือเล่มที่หลายครั้งมักจะถูกนำมาพูดถึงในหัวข้อเกี่ยวกับเรื่องของการทำงานข้ามชนหรือการประกาศข่าวประเสริฐ ทั้งกับคนต่างชาติ และ/หรือ ต่างความเชื่อ

ปัญหาหนึ่งในการศึกษาเกี่ยวกับพระธรรมโยนาห์คือการที่จำเป็นจะต้องพิจารณาเรื่องของบริบททางประวัติศาสตร์ เนื่องจาก การรับรู้ของผู้อ่าน/ฟัง ในเวลานั้นๆ มีความเกี่ยวโยงกันโดยตรงกับบริบทและสภาพแวดล้อมที่ตนอยู่ ทว่าความเป็นประวัติศาสตร์ (Historicity) ของพระธรรมโยนาห์ ก็มักจะถูกแบ่งออกเป็น 2 แนวคิดใหญ่ๆ คือแนวคิดที่เชื่อว่าโยนาห์นั้นเขียนเพื่อบันทึกเหตุการณ์จริง โดยโยนาห์ที่กล่าวถึงในพระคัมภีร์เล่มนี้คือโยนาห์ที่ปรากฏอยู่ในช่วงเวลาของกษัตริย์เยโรโบอัมที่ 2 และอีกแนวคิดหนึ่งที่มองว่าโยนาห์ไม่ได้บันทึกเรื่องราวในประวัติศาสตร์แต่เป็นงานเขียนรูปแบบหนึ่งเท่านั้น โดยเฉพาะแนวคิด

ของ Hans Walter Wolff ที่เสนอว่าพระธรรมโยนาห์ถูกเขียนขึ้นในสมัยที่อิสราเอลกลับจากการเป็นเชลยบาบิโลน เพื่อนำเสนอแนวคิดที่คัดค้านกับการปฏิรูปศาสนาซึ่งนำโดยเอซราในช่วงปลายศตวรรษที่ 5 ถึงช่วงต้นศตวรรษที่ 4 กคศ.อันนำมาซึ่งความเป็นชาตินิยม (Nationalism) แบบยิวซึ่งพิจารณาคนต่างชาติเป็นสิ่งมลทินอย่างเช่นที่เห็นได้ในเรื่องราวของพระคัมภีร์ภาคพันธสัญญาใหม่ แต่อย่างน้อยๆ ก็ควรจะเขียนขึ้นก่อนช่วงต้นของศตวรรษที่ 2 เนื่องจากข้อความในหนังสือบุตรสิรา 49:10 ที่มีปรากฏว่า “ขอให้ประกาศกทั้งสิบสององค์มีผู้สืบทอดคุณธรรม...” คำว่าประกาศกทั้งสิบสองนี้กล่าวถึงผู้เผยพระวจนะทั้งสิบสองซึ่งหมายถึงผู้เผยพระวจนะเล็กที่อยู่ในสารบบพระคัมภีร์ของชาวยิว ซึ่งเป็นเรื่องค่อนข้างจะชัดเจนว่ารวมเอาโยนาห์เข้าเป็นหนึ่งในสิบสองนั้นด้วย (Wolff 1986:75-78)

หากเป็นเช่นที่ Wolff กล่าวนี้แล้วคำถามสำคัญคือว่า หนังสือเล่มนี้พยายามจะสื่อสารอย่างไรกับผู้อ่านในเวลาที่เหมาะสม เจาะจงนั้น “ความหมาย” ของเรื่องราวและตัวละครที่พระธรรมโยนาห์พยายามจะนำเสนอ นั้นเป็นอย่างไร และศาสนที่ตัวบทพยายามจะสื่อมันยังสามารถทำงานในปัจจุบันได้อยู่หรือไม่? ความเป็นคนอื่น (The Others) ที่ยิวใช้มองคนต่างชาตินี้ปรากฏตัวในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่งในคริสตจักรปัจจุบันหรือไม่ แต่ส่วน

ที่จำเป็นต้องตระหนักเกี่ยวกับการทำความเข้าใจตัวบทก็คือ ถึงแม้เราจะสามารถค้นพบความหมายอย่างถึงที่สุดของตัวบทใดๆ ก็ตาม (หากเป็นไปได้) แต่การจะนำข้อสรุปนั้นๆ มาใช้กับบริบทที่แตกต่างออกไปเหมือนการยกเอาอดีตมาทับกับปัจจุบันนั้นย่อมเป็นสิ่งที่ไม่ควรจะทำเนื่องจากความแตกต่างของบริบท เช่นนี้แล้วการพิจารณาถึงความหมายของตัวบทจึงจำเป็นต้องคำนึงถึงอุปสรรคต่างๆ เหล่านี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาและพิจารณาถึงความหมายของเรื่องราวในพระธรรมโยนาห์ในฐานะของเรื่องเล่า ที่มีต่อผู้อ่านร่วมสมัย
2. เพื่อตีความความหมายเชิงสัญลักษณ์ที่ได้และประยุกต์ใช้กับสถานะสมัยใหม่

นิยามศัพท์

1. สถานะสมัยใหม่ (Modernity) ในที่นี้พูดถึงค่านิยมร่วมของสังคมที่ถูกสร้าง ผ่านการกระทำ ความเชื่อ และเหตุการณ์ต่างๆ ทางประวัติศาสตร์ เป็นผลให้สังคมมีความคิดเห็นต่อสิ่งต่างๆ และมีพฤติกรรมโดยรวมไปในทิศทางใดทิศทางหนึ่ง ทั้งนี้เราไม่สามารถจะระบุได้ว่า คนทั้งหมดในสังคมจะต้องเป็นแบบใดแบบหนึ่งอย่างเฉพาะเจาะจง เพียงแต่เป็นกรอบคิดกว้างๆ ที่ใช้อธิบายสถานการณ์ใน

เวลาและสถานที่ที่เจาะจงหนึ่งๆ เท่านั้น ภาวะสมัยใหม่ซึ่งจะใช้ในการศึกษานี้กล่าวถึงช่วงศตวรรษที่ 21 เป็นพิเศษเนื่องจากถือว่าเป็นบริบทร่วมสมัยกับงานวิจัยนี้

2. พระธรรมโยนาห์ หมายถึงหนังสือเล่มหนึ่งที่ถูกรับรู้เอาไว้ในพระคริสตธรรมคัมภีร์ซึ่งตัวของพระคริสต์ธรรมคัมภีร์เป็นการรวมหนังสือเล่มย่อยๆ จำนวน 66 เล่ม เข้าด้วยกันโดยพระธรรมโยนาห์นั้นถูกรวบรวมเอาไว้ในส่วนของพันธสัญญาเดิมซึ่งยกมาจากศาสนายูดาห์ในหมวดที่ถูกเรียกว่า “หมวดผู้เผยพระวจนะเล็ก” (Minor prophets)

3. คริสตจักร ในที่นี้มีความหมายถึงกลุ่มก้อนของผู้นับถือคริสตศาสนานิกายโปรเตสแตนต์ในประเทศไทยอันได้แก่สภาคริสตจักรในประเทศไทย สหกิจคริสเตียนแห่งประเทศไทย และสหคริสตจักรแบปติสต์ในประเทศไทยเป็นหลัก

4. ความหมายเชิงสัญลักษณ์ (Symbolic Function) หมายถึงความหมายที่เกิดจากการที่ผู้อ่านพบผ่านทางตัวละครหรือเหตุการณ์ที่ปรากฏในตัวบท ซึ่งความหมายนั้นๆ ได้มาจากประสบการณ์หรือความเข้าใจทางสังคมในเวลานั้น ตัวละครหรือเหตุการณ์ในที่นี้จึงถูกพิจารณาในฐานะที่เป็นสัญลักษณ์ (Symbol) มากกว่าที่จะเป็นตัวละครและเรื่องราวจริงๆ

5. การประยุกต์ใช้ (Implication) ในที่นี้มุ่งเน้นไปที่การนำเสนอแนวทางความเป็นไปได้เชิงโครงสร้างซึ่งมีความเป็นนามธรรม ซึ่งเปลี่ยนแปลงในด้านของกระบวนการคิด และท้ายที่สุดจึงกลายมาเป็นการกระทำในเชิงนำไปใช้ (Application)

ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษานี้ แม้จะมีส่วนที่เกี่ยวข้องกับสภาวะสมัยใหม่แต่จะจำกัดขอบเขตของบริบทปัจจุบันนี้อยู่บนการศึกษาผ่านเอกสารเท่านั้น โดยไม่ทำการศึกษาบริบทเฉพาะอันใดอันหนึ่งในส่วนของพระธรรมโยนาห์ จะถูกศึกษาผ่านการมองแบบเป็นเอกเทศจากเล่มอื่นๆ แม้อาจจะเกี่ยวข้องกับเล่มอื่นๆ บ้างในเชิงของประวัติศาสตร์และช่วงเวลาในการเขียน และจะพยายามละปัญหาเรื่องการดลใจของพระเจ้า ซึ่งส่งผลกระทบต่อการศึกษางานเขียนในฐานะที่มีเป้าหมายในตัวเองซึ่งเกิดจากผู้เขียนโดยไม่ถูกบังคับจากอำนาจอื่นๆ เอาไว้

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ช่วยให้ได้เข้าใจความหมายที่เกิดขึ้นกับผู้อ่านแรกของพระธรรมโยนาห์และสามารถนำความหมายนั้นๆ มาวิเคราะห์กับโลกท่ามกลางสภาวะสมัยใหม่

2. ช่วยให้คริสตจักรได้เห็นมุมมองของพระธรรมโยนาห์ที่กล่าวถึงประเด็นเรื่องการแยกออกจากสังคมซึ่งต่างออกไปจากความเข้าใจเรื่องของการทำมิชชั่นซึ่งมีอยู่เดิม

วิธีการดำเนินการวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นการวิจัยเอกสาร (documentary research) โดยทำการศึกษาคความหมายเชิงสัญลักษณ์ของตัวบทคือพระธรรมโยนาห์ ผ่านทางกระบวนการตีความ (Hermeneutics process) และการวิเคราะห์วาทกรรม (Discourse analysis) ซึ่งพิจารณาตัวบทพร้อมกับบริบทแวดล้อมอันได้แก่ผู้เขียน ประวัติศาสตร์ เวลา และสถานที่ โดยใช้ข้อมูลที่สืบค้นได้จากหนังสือ บทความ งานวิจัยและฐานข้อมูลออนไลน์จากนั้นจึงนำมาวิเคราะห์เพื่อสร้างเป็นข้อเสนอแนะ

บททวนวรรณกรรม

เอกสารและงานวิจัยที่ผู้วิจัยเลือกมาใช้เพื่อศึกษาจะแบ่งออกได้เกี่ยวกับ 3 ประเด็นหลักๆ ดังนี้คือ

1. เรื่องพระธรรมโยนาห์ งานเขียนส่วนใหญ่ที่เกี่ยวข้องกับพระธรรมเล่มนี้มักจะเขียนเกี่ยวกับประเด็นหลักคล้ายๆ กัน คือเรื่องของความเป็นจริงเชิงประวัติศาสตร์ของพระธรรมโยนาห์ และนำเสนอความหมายที่ได้จากพระธรรมโยนาห์ซึ่งมีทั้งการอรรถวิเคราะห์และการตีความ

2. เรื่องความหมายเชิงสัญลักษณ์ (Symbolic Function) ในงานเขียนต่างๆ ซึ่งเป็นรูปแบบการวิเคราะห์วรรณกรรมที่ถูกใช้กันในหมู่นักวิชาการด้านวรรณกรรม (School of Literature)

3. สังคมและสภาวะสมัยใหม่ (Modern Culture, Modernity) ซึ่งเป็นการพยายามอธิบายโลกในปัจจุบันผ่านทางกระบวนการทัศน์ทางสังคมวิทยา

1.1 วันเวลาในการเขียนพระธรรมโยนาห์ การศึกษาพระธรรมโยนาห์ที่เกิดขึ้นนั้นมักจะมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องอยู่กับเรื่องของความเป็นประวัติศาสตร์ของพระธรรมเล่มนี้โดยแบ่งออกเป็นสองเสียงใหญ่ๆ คือกลุ่มที่เชื่อว่าโยนาห์นั้นเป็น “เรื่องจริงตามประวัติศาสตร์” (Historical Narrative) และอีกเสียงหนึ่งมองว่าเป็นเรื่องที่แต่งขึ้นเท่านั้น Hans Walter Wolff ชี้ให้เห็นถึงความไม่เป็นเอกภาพที่ปรากฏอยู่ในพระธรรมโยนาห์ เช่นบทพูดของโยนาห์ที่อยู่ในบทที่ 2 ซึ่งแสดงให้เห็นถึงการกลับใจจริงๆ ของโยนาห์นั้น ไม่สอดคล้องกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นหลังจากนั้นซึ่งโยนาห์ไม่ได้แสดงให้เห็นถึงการกลับใจแต่อย่างใดเลย และยังบ่งบอกว่าพระเจ้าในบทที่ 4 หากพระธรรมโยนาห์นั้นถูกเขียนโดยผู้เขียนคนเดียวทั้งเล่มการที่บทที่ 2 ปรากฏแทรกอยู่ตรงนี้ก็กลายเป็นปัญหาใหญ่อันหนึ่งของการดำเนินไปของ

เนื้อเรื่องอย่างมาก อีกทั้งยังปรากฏในรูปแบบของบทร้อยกรองหรือบทเพลง แตกต่างจากส่วนอื่นๆ ของหนังสือที่บันทึกเป็นร้อยแก้วทั้งหมด และพระนามของพระเจ้าที่ปรากฏอยู่ก็ถูกใช้สลับกันไปมาระหว่างคำว่าพระเจ้ากับพระยาห์เวห์ Wolff จึงเสนอว่าพระธรรมโยนาห์นั้นน่าจะไม่ได้ถูกเขียนขึ้นโดยผู้เขียนเพียงคนเดียว แต่เป็นการนำหลายๆ เรื่องเข้ามาปะติดปะต่อกัน กรอบของระยะเวลาในการเขียนพระธรรมโยนาห์สำหรับ Wolff นั้นถูกวางอยู่ระหว่างช่วงหลังจากการกลับมาจากการเป็นเชลยที่บาบิโลนและการปฏิรูปศาสนาของเอสราในช่วงปลายศตวรรษที่ 5 ถึงช่วงต้นศตวรรษที่ 4 กคศ. ไปจนถึงช่วงต้นของศตวรรษที่ 2 กคศ. จากข้อความในหนังสือบุตรสราที่เคยกล่าวไปข้างต้น

James Limburg พิจารณาโดยมองว่าพระธรรมโยนาห์นั้นปรากฏในรูปแบบของเรื่องเล่ามากกว่าที่จะเป็นคำเผยพระวจนะ เพราะมีตัวละครหลักและเนื้อหาที่ดำเนินไปข้างหน้าโดยผ่านตัวละครหลักคือโยนาห์ และมีความเชื่อมโยงระหว่างรูปแบบในการเขียนของพระธรรมโยนาห์กับพระธรรม 1 พงศกษัตริย์ คือการใช้รูปแบบประโยค “พระดำรัสมาถึง” (וַיָּבֹאוּ) ซึ่งปรากฏในโยนาห์ 1:1 เปรียบเทียบกับ 1 พงศกษัตริย์ 17:2 รูปแบบอย่างนี้เป็น การนำเสนอเรื่องราวที่จะปรากฏต่อไปในฐานะของ “เรื่อง” (Story) ซึ่งการเป็น “เรื่อง”

ตามความหมายนี้ทำให้เนื้อหาภายในเรื่องนั้นๆ สำเร็จในตัวเองโดยไม่จำเป็นต้องพิจารณาถึงเนื้อหาทางประวัติศาสตร์ (Limburg 1993: 23, 29-36)

1.2 บริบทและวัฒนธรรมเบื้องหลัง Stuart D.E. Weeks ให้ความสำคัญกับคำว่า “ชาตินิยม” (“Nationalism”) แต่คำว่า “ชาติ” ก็มีความหมายที่แตกต่างจากความคิดเรื่องความเป็นชาติในปัจจุบันซึ่งผูกโยงกันผ่านเรื่องของการเมืองและเศรษฐกิจเป็นหลัก สำหรับสังคมยิวโดยเฉพาะหลังกลับจากการเป็นเชลยนั้นแม้จะคล้ายคลึงกับการเป็นชาติแบบสมัยใหม่ที่ไปไกลกว่าเรื่องของอาณาเขตและพื้นที่เชิงกายภาพและการมีส่วนร่วมเชิงภาษากับวัฒนธรรม แต่ก็ดูเหมือนว่าจะให้ความสำคัญกับการนิยามตัวตนผ่านทางคัมภีร์ศักดิ์สิทธิ์ซึ่งกำหนดหน้าที่ความสัมพันธ์และกระทั้งความเข้าใจเชิงประวัติศาสตร์ให้กับทุกคนในชุมชนมากกว่า (Weeks 2002:145-149) ดูเหมือนว่าความเป็นชาตียิวที่ให้ความสำคัญกับคัมภีร์ศักดิ์สิทธิ์ในศาสนายูดาห์นั้นก็ไม่ได้เกิดขึ้นตั้งแต่แรก การปฏิรูปศาสนาของเอสราน่าจะมีอิทธิพลสำคัญกับแนวคิดนี้ผ่านทางธรรมศาลา (Synagogues) ซึ่งน่าจะปรากฏขึ้นในช่วงเวลาที่อิสราเอลนั้นเป็นเชลยในต่างแดน สันนิษฐานว่าธรรมศาลานั้นเข้ามาทำหน้าที่ได้เพราะพระวิหารถูกทำลายไปแล้ว

ความสำคัญของสถานที่สำหรับรวมตัวกันเพื่อกิจกรรมทางศาสนาซึ่งต้องเกิดขึ้นเพื่อทดแทนพระวิหารที่ถูกทำลายลงก็ผลักดันให้ชาวยิวเริ่มใช้ธรรมศาลาเป็นศูนย์กลางชุมชน (Bacher 1906) แต่หลังจากที่ยิวสามารถกลับไปยังเยรูซาเล็มรวมทั้งสร้างพระวิหารได้ซึ่งปรากฏเหตุการณ์ในพระธรรมเอสรา 1:1-4 อิสราเอลจำนวนมากก็เดินทางกลับมายังแผ่นดินแม่พร้อมกับการจัดระเบียบทางศาสนาใหม่ของเอสรา ซึ่งในการปฏิรูปศาสนาของเอสราที่ปรากฏในพระธรรมเอสราและเนหะมีย์นั้นมีข้อความที่เกี่ยวข้องกับการประณามและสั่งให้ละทิ้งภรรยาชาวต่างชาติ คนต่างชาตินั้นเป็นอุปสรรคต่อการเป็นชนชาติที่บริสุทธิ์ของชาวยิวและการแต่งงานกับหญิงต่างชาติถูกเรียกว่าเป็นความ “ชั่วร้ายยิ่งใหญ่” และ “ทรยศต่อพระเจ้า”(เอสรา 9:1-2; เนหะมีย์ 13:26-27) คนต่างชาติจึงกลายมาเป็นความชั่วร้ายและเป็นสิ่งที่พระเจ้าไม่พอพระทัยในมุมมองของศาสนาที่ปฏิรูปแล้วนี้ อาจมองได้ว่าเป็นการทำให้ผู้อื่นกลายเป็นสิ่งแปลกแยก (Alienated) อย่างที่ Raymond Firth เสนอเอาไว้ว่าศาสนานั้นมักจำเป็นต้องสร้างความแปลกแยกโดยการแยกระหว่างสิ่งที่บริสุทธิ์กับสิ่งที่มลทินออกจากกัน เพื่อให้ศาสนานั้นคงความมั่นคงอยู่ได้ (Firth 1996:165-168) และหากข้อสันนิษฐานที่ว่าพระธรรมโยนาห์นั้นเขียนขึ้นในช่วงหลัง

กลับจากการเป็นเชลยเพื่อคัดอ้างกับแนวคิด เช่นนั้นเป็นจริง สภาพแวดล้อมเบื้องหลังที่กล่าวถึงก็พอจะทำให้เราเห็นภาพได้ว่าเหตุใดเหตุการณ์และตัวละครทั้งหลายที่ปรากฏในเรื่องราวของพระธรรมโยนาห์จึงถูกเขียนออกมาในรูปแบบนั้นๆ

2.1 ตัวละครและการดำเนินเรื่องของพระธรรมโยนาห์ Jackson M. Sasson เสนอว่าในการจะพิจารณารูปแบบในการเล่าเรื่องของพระธรรมโยนาห์นั้น จำเป็นจะต้องแบ่งส่วนประกอบที่สำคัญออกเป็นอย่างน้อย 3 ส่วน ได้แก่

1. ตัวผู้เขียน ซึ่งอยู่เบื้องหลังเนื้อหาทั้งหมดและเป็นผู้ควบคุมทิศทางของเรื่องเล่า หากสังเกตก็จะพบว่าพระธรรมโยนาห์นั้นเขียนในรูปแบบมีผู้เล่าซึ่งอยู่ภายนอก แยกออกมาจากเรื่อง แต่ตัวผู้เขียนนี้ก็มีความสำคัญมากที่สุด เพราะการที่เราพยายามจะตีความพระธรรมโยนาห์ ก็คือการพยายามจะถอดความหมายว่าผู้เขียนนี้กำลังต้องการจะสื่ออะไร โดยเฉพาะเรื่องที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดแบบชาตินิยมที่เรากล่าวถึง

2. โยนาห์ ในที่นี้ Sasson กล่าวว่าโยนาห์นั้นถูกใช้เป็นภาพแทนของชาวยิวที่มีแนวคิดแบบชาตินิยมซึ่งก็คือผู้อ่านเอง (Implied Audience) เราพบว่าโยนาห์นั้น

ถูกวาดภาพว่าเป็นผู้รับใช้ของพระเจ้า แต่อยู่ตรงข้ามกับพระเจ้า ซึ่งเป็นไปได้ว่าเป็นการตำหนิชาวยิวที่ดูถูกชาวต่างชาติ ความเชื่อมโยงระหว่างโยนาห์กับชนชาติอิสราเอลนั้นปรากฏให้เห็นชัดเจนโดยเฉพาะในเวลาที่ยอนาห์ต่อว่าพระเจ้าในบทที่ 4 ซึ่งใช้วลีสำคัญที่หยิบยืมมาจากพระธรรมอพยพ 34:6 “ผู้ทรงพระกรุณากริ้วซ้ำ และเปี่ยมด้วยความรักมั่นคง”

3. ตัวละครอื่นๆ ที่ปรากฏในเรื่องของพระธรรมโยนาห์ซึ่งทำหน้าที่เป็นสัญลักษณ์ถึงสิ่งต่างๆ ที่ไม่ใช่ตัวผู้อ่าน โดยเฉพาะชาวเรือและชาวนินะเวห์ซึ่งเป็นชาวต่างชาติ ซึ่งกำลังจะต้องเผชิญกับพระพิโรธของพระเจ้าในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง แต่พระธรรมโยนาห์ก็นำเสนอภาพของการช่วยกู้ที่พระเจ้าประทานให้กับคนต่างชาติได้เช่นกันอยู่ (Sasson 1990: 350)

Ryan Patrick McLaughlin ชี้ให้เห็นถึงข้อสังเกตเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างตัวละครแบบสามเหลี่ยมระหว่าง พระเจ้า โยนาห์ และคนต่างชาติ ซึ่ง McLaughlin เรียกว่า “คนนอกศาสนา” (Religious Other) โดยเสนอว่าคนนอกศาสนานั้น มีความสัมพันธ์กับพระเจ้าได้โดยไม่ต้องอาศัยโยนาห์ แต่ในทำนองหนึ่งก็เกี่ยวข้องกับโยนาห์ เพราะโยนาห์เป็นตัวละครซึ่งทำให้เกิดประเด็นในการกลับใจของคนเหล่านั้น จนท้ายที่สุดแล้ว McLaughlin กล่าวว่า

ความสัมพันธ์ของคนนอกศาสนากับพระเจ้านั้น ทำให้พวกเขาเข้าใจได้ถึงพระเจ้าในแบบที่คลุมเครือ แต่ผู้ที่มีหน้าที่นำความเข้าใจที่แจ่มแจ้งไปเสนอแก่คนเหล่านั้นก็คือผู้ที่อยู่ในศาสนา เพื่อให้พวกเขาสามารถเข้าใจถึงพระเจ้าได้อย่างสมบูรณ์ (McLaughlin 2013: 71-84)

3.1 ทฤษฎีสัจพจน์และสภาวะสมัยใหม่ Michel Foucault ถูกมองว่าเป็นบิดาแห่งทฤษฎีสัจพจน์ใหม่ผ่านทางงานเขียนซึ่งเป็นการวิเคราะห์ถึงรูปแบบที่เปลี่ยนไปของโลก โดยเฉพาะการวิพากษ์วิจารณ์เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างอำนาจและความรู้โดยให้ความเห็นว่าการรู้ถูกกำหนดผ่านทางอำนาจ “ความจริง” (Truth) สำหรับ Foucault นั้นเป็นสิ่งที่ถูกสถาปนาขึ้นโดยความรู้อีกทีหนึ่ง ความจริงทั้งหลายรวมไปถึงรูปแบบของศาสนาต่างๆ สำหรับ Foucault นั้นจึงล้วนแล้วแต่เป็นผลผลิตจากวาทกรรมซึ่งถูกสร้างขึ้นผ่านทางอำนาจทั้งสิ้น หลักข้อเชื่อสำคัญ (Doctrines) ซึ่งเคยเป็นความจริงของแต่ละศาสนาจึงกลายมาเป็นเพียงสิ่งที่เกิดขึ้นเพราะวัฒนธรรมปะทะเข้ากับความเชื่อเรื่องอำนาจที่เหนือกว่า (Divine) และสร้างออกมาเป็นวัฒนธรรมของศาสนานั้นๆ (Stumpf 2004: 445-448) วิธีคิดที่ปฏิเสธการมีอยู่ของความจริงวัตถุวิสัย (Objective Truth) เช่นนี้กลายมาเป็นวิธีคิดสำคัญในโลกหลังสมัยใหม่

Jacques Derrida พัฒนารูปแบบ Foucault ให้ไปไกลมากขึ้นและกลายมาเป็นแนวปรัชญาสังคมที่ถูกเรียกว่าทฤษฎีรื้อสร้าง (Deconstructionism) Derrida กล่าวว่าเมื่อเราใช้ภาษาหรือคำ เพื่อพูดหรือนำเสนอถึงสิ่งใดๆ นั้น อันที่จริงแล้วความหมายของสิ่งนั้นๆ ไม่สามารถปรากฏขึ้นได้เองหากปราศจากความสัมพันธ์อันโยงใยซึ่งกันและกันกับสิ่งอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง เหมือนเช่นการเปิดพจนานุกรมเพื่อหาความหมายของคำๆ หนึ่ง ก็จะต้องเปิดหาความหมายของแต่ละคำไปเรื่อยๆ อย่างไม่สิ้นสุดโดยไม่มีคำไหนปรากฏความหมายขึ้นมาได้ด้วยตัวเอง ดังนั้นแล้วการนิยามความเข้าใจในเรื่องใดๆ ก็ตามจึงจำเป็นต้องมีสิ่งอื่นเข้ามาสนับสนุนเพื่อให้สามารถเข้าใจถึงสิ่งนั้นๆ ได้ (Derrida 1973: 64-65) โลกของ Derrida นั้น จึงไม่มีความจริงอันเป็นแกนกลางอยู่ เพราะความเข้าใจเกี่ยวกับสิ่งใดๆ ก็ตามถูกสร้างขึ้นจากประสบการณ์และความเข้าใจซึ่งมนุษย์มีเกี่ยวกับสิ่งอื่นๆ ดังนั้นแล้วการเป็นศาสนิกในศาสนาใดๆ นั้น ก็จำเป็นต้องพึ่งพาการดำรงอยู่ของสิ่งอื่นๆ โดยเฉพาะศาสนิกเพื่อสร้างความหมายว่าศาสนิกนั้นเป็นอย่างไร ยิ่งกว่านั้น แม้แต่ศาสนาผ่านมุมมองของ Derrida แล้วก็เป็นสิ่งที่ประกอบสร้างขึ้นผ่านทางความเข้าใจชุดอื่นๆ กระทบ

ความรู้ความเข้าใจ หรือคำสอนในศาสนาที่ถูกกำหนดผ่านทางการประกอบสร้างมากกว่าที่จะเกิดจากคำสั่งซึ่งศาสนิกในศาสนาแบบเอกเทวนิยมมองว่ารับมอมมาโดยตรงจากอำนาจอันเหนือขึ้นไป

การยอมรับและเห็นด้วยกับความจริงที่ว่าความจริงแท้ไม่ได้ดำรงอยู่แบบที่ปรากฏในความคิดของ Foucault และ Derrida นี้ค่อยๆ เป็นสิ่งที่มองเห็นและพูดคุยกันมากขึ้นหลังจากศตวรรษที่ 20 เป็นต้นมา ซึ่งเป็นรูปลักษณะอันสำคัญของโลกทัศน์ยุคหลังสมัยใหม่ คือการที่ “ความจริงเป็นสิ่งสัมพัทธ์” (Truth is Relative) แต่ทว่าในกรอบคิดของศาสนาที่จำเป็นจะต้องพิสูจน์ตนเองในฐานะศาสนาอันถูกต้องเพียงหนึ่งเดียว (ไม่ว่าจะเป็นหรือไม่ก็ตาม) นั้นไม่สามารถกล่าวหาว่าความจริงไม่มีอยู่จริงได้ ดังนั้นแล้วสำหรับกรอบคิดของศาสนา “ความจริง” จึงเป็นสิ่งที่ต้องมีอยู่และต้องเป็นสิ่งที่ศาสนานั้นๆ ครอบครอง ปัญหาเรื่องความจริงแท้ที่ไม่มีอยู่จริงแต่เป็นสิ่งที่ต้องการให้ดำรงอยู่ในเวลาเดียวกันนี้ทำให้เกิดแนวคิดทางศาสนาแบบรวมหมู่ (Inclusivism) เข้ามา ซึ่งกล่าวในทำนองที่ว่าศาสนาหรือแนวคิดอื่นๆ นั้นเพียงแต่มองเห็นความจริงที่ไม่สมบูรณ์เท่านั้น (Fragmented Truth)

สิ่งหนึ่งที่ความสำคัญอย่างยิ่งในการนำเสนอตัวตนของคริสต์ศาสนาโดยเฉพาะใน

นิกายโปรเตสแตนท์ในช่วงการปฏิรูปศาสนาของ Luther คือพระคริสตธรรมคัมภีร์ ซึ่งทำหน้าที่เปรียบเสมือนสิทธิอำนาจเดียวที่องค์พระผู้เป็นเจ้าประทานให้กับมนุษย์ ไม่ว่าสิ่งนี้จะมีความตั้งใจของ Luther หรือไม่ก็ตามที่จะยกเอาพระคัมภีร์ให้ขึ้นมามีอำนาจสูงสุดและกำจัดอำนาจอื่นๆ ออกไป แต่คริสต์ศาสนา นิกายโปรเตสแตนท์ในภายหลังก็ปฏิเสธอำนาจอื่นๆ ที่อยู่นอกเหนือพระคัมภีร์ และการที่สิทธิอำนาจสูงสุดตั้งอยู่บนคัมภีร์ซึ่งต้องอาศัยการตีความแต่ไม่มีตัวแทนอำนาจกลางอย่างที่เคยทำให้คริสต์ศาสนากลายมาเป็นศาสนาที่เปิดรับต่อการเปลี่ยนแปลงจนมีรูปลักษณะที่เปลี่ยนแปลงไปตามพื้นที่ที่เข้าไปสัมผัส แต่ถึงแม้จะประกอบไปด้วยการเปลี่ยนแปลงทว่าคริสต์ศาสนาก็นำเสนอตัวเองเป็นศาสนาที่ประกอบไปด้วยหลักข้อเชื่อ (Doctrine) และกิจกรรม (Activity) ซึ่งเรียกร้องให้ผู้เชื่อกระทำการบางอย่างในศาสนาที่แสดงให้เห็นถึงการเป็นส่วนหนึ่ง ซึ่ง Jenson กล่าวว่าหลักข้อเชื่อและกิจกรรมเหล่านี้ช่วยให้สถาบันทางศาสนาสามารถรักษาสภาพอยู่ได้ผ่านความบริสุทธิ์ ซึ่งตนเองเชื่อมต่อกับอำนาจที่เหนือกว่าหรือพระเจ้าของคริสต์ศาสนา (Jenson 1995: 9-15)

โดยสรุปแล้วจึงกล่าวได้ว่าหลักข้อเชื่อและกิจกรรมต่างๆ ในศาสนานั้นเกิดขึ้นผ่าน

ทางกระบวนการประกอบสร้าง ผ่านทางทางศาสนา และมีหน้าที่ในการรักษาสถาบันทางศาสนานั้นๆ เอาไว้ หลักข้อเชื่อและกิจกรรมของศาสนานั้นสร้างความรู้สึกที่ตนเองหรือชุมชนทางศาสนาเข้าใกล้กับองค์พระผู้เป็นเจ้ามากยิ่งขึ้น คนนอกศาสนาหรือคนที่ไม่ได้ปฏิบัติตามกิจกรรมหรือเชื่อตามหลักข้อเชื่อของศาสนาไม่สามารถปรากฏอยู่ในพื้นที่อันศักดิ์สิทธิ์ของศาสนานั้นๆ เช่นในความรอดของคริสต์ศาสนาได้ กล่าวคือคนนอกเป็นสิ่งแปลกปลอม (Alienation)

4. การตีความและความหมาย เมื่อพิจารณาในพระธรรมโยนาห์นั้นเราพบว่ารูปแบบของพระธรรมโยนาห์นั้นเป็นการเล่าเรื่องซ้ำสองรอบซึ่งเนื้อหาภายในแต่ละรอบจะประกอบไปด้วยเหตุการณ์ที่โยนาห์ได้เผชิญหน้ากับองค์พระผู้เป็นเจ้าและกับคนต่างชาติ ตัวละครที่ดำเนินบทบาทสำคัญตั้งแต่ต้นจนจบนั้นคือโยนาห์และองค์พระผู้เป็นเจ้าที่ปรากฏกับโยนาห์ในบทนำของเนื้อหาทั้งสองรอบ (1:1-2; 3:1-2) และในตอนท้ายในบทที่ 4 ที่ทำหน้าที่เหมือนการสรุปเนื้อหา ตัวละคร “โยนาห์บุตรอามิทัย” นำให้ผู้อ่านคิดถึงผู้เผยพระวจนะที่ปรากฏในพระธรรม 2 พงษ์กษัตริย์ 14 ถึงแม้ว่าเราจะไม่พิจารณาพระธรรมเล่มนี้ในเชิงที่เป็นบันทึกทางประวัติศาสตร์

แต่ตัวละครที่มีบทบาทอย่างมากในการขยายอาณาจักรของอิสราเอลเหนือในช่วงเวลาที่เยโรโบอัมที่ 2 ปกครองก็ย่อมสร้างความเชื่อมโยงกับผู้อ่าน (Limburg 1998, 39) คำกล่าวของโยนาห์ที่กล่าวว่า “ข้าเป็นคนฮีบรูและข้าเกรงกลัวพระยาห์เวห์พระเจ้าแห่งฟ้าสวรรค์ ผู้สร้างทะเลและแผ่นดินแห้ง” ทำให้เกิดความเป็นส่วนหนึ่งระหว่างผู้อ่านกับตัวโยนาห์มากขึ้น วิธีที่ว่าเกรงกลัวพระยาห์เวห์พระเจ้าแห่งฟ้าสวรรค์ก็เป็นวิธีที่ปรากฏหลายครั้งในพระคัมภีร์เดิมซึ่งเป็นความเข้าใจเกี่ยวกับองค์พระผู้เป็นเจ้าของชาวอิสราเอล (Wolff 1986, 115) ทำให้โยนาห์เป็นตัวแทนถึงผู้อ่านที่เป็นชาวอิสราเอลได้อย่างดี

เหตุการณ์ที่โยนาห์พบกับคนต่างชาติที่กลับใจทั้งสองครั้งทำให้เห็นถึงความตั้งใจในการนำเสนอคนต่างชาติในแบบที่แตกต่างไปจากความคาดหวังของผู้อ่านเพราะคนต่างชาติตอบสนองในทางที่บวกเสมอในขณะที่ตัวผู้เผยพระวจนะคือโยนาห์ที่ถูกนำเสนอว่ามีความเข้าใจเกี่ยวกับพระเจ้าในแบบเดียวกับอิสราเอล กลับทำในสิ่งตรงกันข้ามคือหนีไปจากหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย ราวกับว่ากำลังปฏิเสธส่วนเกี่ยวข้องกับพระเจ้าที่ตนเองกำลังกล่าวถึง โดยเฉพาะในบทที่ 4 ที่โยนาห์ตัดพ้อด้วยประโยคที่ว่าพระเจ้าเป็น “ผู้ทรงพระกรุณา กริ้วข้าและเปี่ยมด้วยความรักมั่นคง” ซึ่งดูเหมือนผู้เขียน

ตั้งใจทำให้วสันตังค์เป็นเรื่องตลก แต่ก็เป๋นตลกแบบที่ประชดประชันและทำให้เห็นถึงความย้อนแย้งในตัวของโยนาห์

ในฉากสุดท้ายของเรื่องที่เป็นบทสนทนา ระหว่างโยนาห์และองค์พระผู้เป็นเจ้าว่าด้วยความโกรธของเขาเรื่องต้นละหุ่งเราพบว่าทั้งเรื่องนั้ตั้งแต่ต้นจนจบช่วงเวลาที่ยอนาห์พึงพอใจแค่เพียงในตอนที่เราได้รับร่วมเงาจากต้นละหุ่งเท่านั้น ทั้ๆ ที่ก่อนหน้าเ้ากำลังโกรธเกรี้ยวเรื่องนี้จะเวห้อย่างรุนแรง แม้จะไม่ได้มีการเปลี่ยนแปลงอะไรเกี่ยวกับเนะเวห์แต่โยนาห์ก็สามารถ “มีความยินดีอย่างย้ง” (โยนาห์ 4:6) ได้ Wolff เสนอว่าปัญหาของโยนาห์ในที่นี้คือการที่เขาเอาตัวเองเป็นศูนย์กลาง และยึดมั่นในความคิดของตนจนสร้างศาสนศาสตร์ที่เคร่งครัดขึ้นมา (Wolff 1986, 176) ซึ่งในที่นี้ดูเหมือนพระเจ้าจะเป็นผู้ที่ไม่ทำตัวให้เป็นไปตามความคาดหวังหรือความเชื่อของโยนาห์ในตอนสุดท้ายของพระธรรมโยนาห์ที่จบลงด้วยคำถามปลายเปิดทำหน้าที่ในการเรียกร้องให้ผู้อ่านพิจารณาตนเอง มากกว่าจะเป็นคำถามที่ถามไปยังโยนาห์ ความหัวแข็งของโยนาห์ในการพิพากษาคนอื่นที่เป็นศัตรูนั้นอาจเทียบได้กับมุมมองที่ปิดกั้นและแยกเอาคนนอกศาสนาออกจากความเป็นไปได้ในการปรากฏอยู่ในพื้นที่ของศาสนาเช่นในความรอดของคริสต์ศาสนาเป็นต้น

สำหรับศาสนายูดาห์นั้นการจะเป็นประชากรของพระเจ้า จำเป็นจะต้องมาพร้อม กับหลักข้อเชื่อและกิจกรรมจำนวนมาก เช่น การเข้าสู่หนัต การถือรักษาคำสอนจากคัมภีร์ ฯลฯ แต่สิ่งที่ปรากฏในพระธรรมโยนาห์นำเสนอให้เห็นถึงการที่ “คนนอก” ที่ไม่อยู่ในหลักข้อเชื่อและกิจกรรมเดียวกันกับพวกเขาถูกนับว่าเป็นประชากรของพระเจ้าที่สมควร จะได้รับความเมตตาด้วย (โยนาห์ 4:11) ในขณะที่โยนาห์อันเป็นตัวแทนของคนในอย่าง ผู้อ่านชาวอิสราเอลซึ่งอ้างว่าตนรู้จักกับองค์พระผู้เป็นเจ้ากลับทำในสิ่งที่ตรงข้ามกับพระประสงค์ของพระองค์ทั้งสิ้น ราวกับว่าพระธรรมโยนาห์กำลังเสียดสีวิถีคิดแบบปิดกั้นที่ศาสนายูดาห์ในเวลานั้นกระทำต่อผู้อื่น

สรุปผลการวิจัย

จากการค้นคว้าผู้วิจัยพบว่าในการคิดถึงความเข้าใจเรื่อง “ความจริง” นั้นเป็นสิ่งที่ศาสนาจำเป็นต้องยอมรับว่า ชุดคำอธิบายส่วนใหญ่หรือแม้แต่หลักข้อเชื่อของศาสนาเองก็อาจล้าแล้วแต่เป็นผลผลิตทางประวัติศาสตร์ทั้งสิ้น โลกทัศน์อันกลายมาเป็นความจริงของศาสนานั้นจึงเป็นส่วนหนึ่งของประวัติศาสตร์เท่านั้น แต่ละศาสนาก็ล้าแล้วแต่มีแกนกลางที่แตกต่างกันและไม่สามารถนำมารวมกันได้ อย่างสนิท การพยายามพิสูจน์ว่าตนเองเป็น

เจ้าของความจริงแท้ที่ถูกพยายามมาทุกยุคสมัย ก็ยังไม่เคยปรากฏชัยชนะอย่างเด็ดขาดไม่ว่าจะจากศาสนาใดๆ ทว่ากระบวนการเหล่านี้มักจะก่อให้เกิดการแบ่งแยกคนในและคนนอก ศาสนาออกจากกันผ่านทางหลักข้อเชื่อและ กิจกรรมที่ศาสนาสร้างขึ้นมาในห้วงประวัติ ศาสตร์นั้นๆ แม้การแบ่งคนนอกและคนในออก จากกันจะไม่ใช่วิธีหาว่า การตีตราคนนอก ศาสนาว่าเป็นตัวแทนของความบาปชั่ว เป็นคน ไม่สะอาด หรือเป็นศัตรูกับศาสนาเป็นสิ่งที่ต้อง ระวัง

สิ่งสำคัญที่พระธรรมโยนาห์นำเสนอ ก็คือการนำเสนอให้เห็นว่า พระเมตตาของ พระเจ้านั้นไม่ได้จำกัดเอาไว้เพียงแค่นคนใน ศาสนายูดาห์เท่านั้น หลายครั้งการตีความแบบ นี้ในคริสตจักรก็จะกล่าวรวมเอาคนต่างชาติ ซึ่งเข้ามาเป็นผู้เชื่อแล้วเอาไว้ด้วย แต่พระธรรม โยนาห์นั้นกล่าวรวมแม้กระทั่งชาวเรือที่ไม่รู้จัก พระยาห์เวห์ และชาวนีเนเวห์ที่เป็นศัตรูของ อิสราเอลด้วย เช่นนี้แล้วพระคุณของพระเจ้า จึงไม่ใช่เป็นของคริสต์ศาสนาเท่านั้น แต่รวมไป ถึงศาสนาอื่นๆ แม้กระทั่งผู้ที่ไม่นิยามตนบน ศาสนาใดๆ ด้วย ผู้วิจัยอยากจะนำเสนอถึง รูปแบบการตอบสนองอันเป็นรูปธรรมอย่าง คร่าวๆ สำหรับคริสตจักร เกี่ยวข้องกับเรื่อง ของความสัมพันธ์ระหว่างคริสตชนและ “คน นอกศาสนา” ดังต่อไปนี้

1. เมื่อพิจารณาความหมายที่ได้จาก พระธรรมโยนาห์ซึ่งดูเหมือนจะพยายามนำ เสนอว่าคนนอกศาสนาอย่างชาวเรือและชาว นีเนเวห์นั้น ไม่ใช่ตัวแทนของความบาปใน ขณะที่ชาวยิวนั้นเป็นผู้ชอบธรรมเท่านั้น แต่ใน ขณะเดียวกันสำหรับศาสนาแล้วก็มักจะเป็น สิ่งจำเป็นที่จะต้องสร้างความชอบธรรมให้กับ ตนเอง โดยเฉพาะการที่จะรักษาความเป็น ศาสนาเดียวที่ถูกต้องเอาไว้ จนทำให้ผู้อื่นที่อยู่ นอกศาสนานั้น แม้จะไม่ได้ถูกมองถึงขนาด ที่เป็นคนบาปชั่ว แต่ก็ยังเป็นคนที่แปลกแยก ออกไปจากความบริสุทธิ์ของศาสนา ซึ่งความ แปลกแยกนี้ก็มักจะทำให้เกิดช่องว่างระหว่าง คนในและนอกศาสนา ผ่านทางความเข้าใจ ชัดนี้แล้ว ในการพูดคุยในกลุ่มย่อย ในการพูด คุยทั่วๆ ไปในชีวิตประจำวัน หรือกระทั่งการ เทศนาที่จะต้องมีการกล่าวถึงคนนอกศาสนา นั้น จำเป็นจะต้องตระหนักถึงอยู่เสมอว่าเรา ไม่สามารถพิจารณาคนนอกศาสนาในฐานะ ว่าเป็นตัวแทนของความบาปหรือความชั่วร้าย ได้ เพราะการนำเสนอคนนอกศาสนาในฐานะ เหล่านี้มีแนวโน้มจะทำให้เกิดความรู้สึกแบ่ง แยกระหว่างคริสตชนในฐานะผู้บริสุทธิ์ออก จากคนนอกศาสนาที่เป็นตัวแทนของความบาป ซึ่งจะทำให้ศาสนานั้นเกิดมลทิน ความรู้สึกเช่น นี้น้อยไม่เป็นผลดีต่อการทำพันธกิจของคริสต จักรโดยเฉพาะพันธกิจเกี่ยวกับการประกาศ หรือการเข้าสู่ชุมชน

2. จากเนื้อหาที่ปรากฏชัดในพระธรรมโยนาห์ซึ่งเป็นเรื่องเกี่ยวกับการปฏิบัติตัวที่เลวร้ายของโยนาห์ ทั้ๆ ที่ทราบดีถึงพระลักษณะของพระเจ้านั้น ช่วยให้ผู้อ่านได้เห็นภาพของประชากรของพระเจ้าผู้ซึ่งเข้าใจเกี่ยวกับพระองค์ดีแค้ในแนวคิดเท่านั้น แต่ไม่สามารถจะนำออกมาปฏิบัติได้อย่างเป็นผล แม้โยนาห์จะยอมรับพระเจ้าในฐานะ “พระเจ้าผู้ก่อปรด้วยพระคุณและพระกรุณา กริ้วข้า และบริบูรณ์ด้วยความรักมั่นคง” (โยนาห์ 4:2) ที่ซึ่งเห็นว่าถูกหยิบเอามาจากพระธรรมอพยพ 34:6 ซึ่งเมื่อพิจารณาแล้วก็จะเห็นว่าเนื้อหาในพระธรรมอพยพ 34 นั้นเป็นเรื่องราวต่อจากช่วงเวลาที่ชาวอิสราเอลซึ่งกำลังอพยพออกจากอียิปต์สร้างรูปหล่อวัวทองคำขึ้นขณะตั้งเต็นท์อยู่รอบๆ ภูเขาซีนาย และกำลังจะถูกลงโทษโดยองค์พระผู้เป็นเจ้า พระลักษณะที่ถูกหยิบมาเพื่ออธิบายในโยนาห์ 4:2 จึงทำหน้าที่ตอกย้ำให้เห็นว่าแท้จริงแล้ว อิสราเอลไม่ได้

บริสุทธิ์แตกต่างไปจากคนต่างชาติ และสามารถจะมีชีวิตอยู่สืบต่อไปได้ด้วยเพียงพระเมตตาของพระเจ้าเท่านั้น ไม่ได้แตกต่างไปจากชาวเนะเวห์ ในทำนองเดียวกันสำหรับผู้เชื่อในคริสต์ศาสนานั้น ความรอดหรือการเป็นคนชอบธรรมก็ไม่อาจจะสามารถมาได้ผ่านทางกรกระทำของตนเอง เพราะในฐานะของคนบาปตามแนวคิดของศาสนาแล้ว ก็ไม่มีใครที่สามารถมาถึงความรอดได้เอง แต่ต้องอาศัยการนำขององค์พระผู้เป็นเจ้าเท่านั้น นี่ทำให้ผู้เชื่อและผู้ที่ยังไม่เชื่อ ไม่ได้มีสถานะแตกต่างกันในฐานะของคนที่ต้องการพระเมตตาขององค์พระผู้เป็นเจ้าเหมือนกันเพื่อดำรงชีวิตอยู่นอกจากการสอนให้มองดูคนนอกศาสนาโดยพยายามไม่ผูกมัดคนเหล่านั้นในฐานะตัวแทนของความบาปแล้ว คริสตจักรก็ยังมีหน้าที่สอนให้ศาสนิกชนของตนเห็นถึงเนื้อแท้ของสมาชิกซึ่งไม่ได้แตกต่างหรือดีเด่นไปกว่าคนนอกศาสนาแต่อย่างใด

บรรณานุกรม

- Hans Walter Wolff. (1986). **Obadiah and Jonah: a commentary**. Augsburg: Augsburg Publishing House.
- Jack M Sasson. (1990). **Jonah: a new translation with introduction, commentary, and interpretation**. New York City: Doubleday.
- Jacques Derrida. (1973). **Speech and Phenomena and Other Essays on Husserl's Theory of Signs**. Northwestern UP.
- James Limburg. (1998). **Jonah: a commentary**. Kentucky: Westminster John Knox Press.
- Raymond Firth. (1996). **Religion: a Humanist Interpretation**. Cornwall: TJ Press.
- Robert W Jenson. (1995). **Essays in Theology of Culture**. Michigan: William B. Eerdmans Publishing.
- Ryan Patrick McLaughlin. (2013). "Jonah and the Religious Other: an exploration of biblical inclusivism." *Journal of Ecumenism studies*, 2013: 71-84.
- Samuel Enoch Stumpf. (2004). **Socrates to Sartre: A History of Philosophy**. 3rg. San Francisco, New York, St. Louise: McGraw-Hill Book Company.
- Stuart D.E. Weeks. (2002). "Biblical Literature and The Emergence of Ancient Jewish Nationalism". *Biblical Interpretation*, 2002: 144-149.
- Wilhelm Bacher, Lewis N. Dembitz. Synagogue. n.d. [Online]. Available from <http://www.jewishencyclopedia.com/articles/14160-synagogue>. accessed: November 2, 2018.